

PWYLLGOR	Cydbwyllgor Ymgynghorol AHNE Llŷn
DYDDIAD	Gorffennaf 2il 2025
TEITL	Ffermio Bro
PWRPAS	Gwybyddu Aelodau
AWDUR	Swyddog Gwasanaeth AHNE
ARGYMHELLIAD	Derbyn yr wybodaeth, ethol cynrychiolydd.

1.0 CYFLWYNIAD

- 1.1 Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys gwybodaeth am gynllun grant amgylcheddol newydd – Ffermio Bro - sydd yn weithredol yn ardaloedd Tirweddau Dynodedig Cymru.

2.0 FFERMIO BRO

- 2.1 Mae'r Tirweddau Dynodedig, sef y Parciau Cenedlaethol ac Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) yn fannau arbennig o ran golygfeydd, natur, diwylliant a treftadaeth. Mae'r Tirweddau wedi cydweithio hefo Llywodraeth Cymru i ddatblygu Ffermio Bro, rhaglen arloesol i gynorthwyo ffermwyr i warchod natur a'r amgylchedd – tra yn cefnogi busnesau a chymunedau gwledig.
- 2.2 O dan y cynllun Ffermio Bro mae pob Parc ac AHNE wedi derbyn cronfa ariannol a gall ffermwyr wneud cais yn uniongyrchol i'r awdurdod perthnasol. Mae Ffermio Bro yn cefnogi gweithgareddau sydd yn llesol i natur a bioamrywiaeth, gall hyn gynnwys mesurau fel creu/adfer waliau cerrig a gwrychoedd neu dulliau naturiol o reoli llifogydd ayb.
- 2.3 Mae Ffermio Bro yn wahanol i gynlluniau y gorffennol oherwydd mai dim ond yn y Tirweddau Dynodedig y mae yn weithredol ac fod pwyslais ar gydweithio. Anelir i ariannu gweithgareddau ar draws amryw o ffermydd er cael ardrawiad ehangach ar y tirlun. Nid yw hynny o reidrwydd yn golygu gweithio gyda ffermydd cysylltiol ond yn hytrach fod nod a gweithredu tebyg dros ardal benodol.
- 2.4 Mae Ffermio Bro yn gynllun sy'n paratoi ar gyfer y Cynllun Ffermio Cynaliadwy (CffC/ SFS). Ni fydd cymryd rhan yn Ffermio Bro yn amharu ar ran ffermwyr i fod yn rhan o'r CFfC a bydd unrhyw gynefin

sydd wedi ei greu fel rhan o Ffermio Bro yn cyfri tuag at ofynion cynefin cyffredinol. Bydd cyfraddau grant Ffermio Bro yn debyg i gynlluniau eraill Llywodraeth Cymru ond gellir hefyd ariannu prosiectau arbennig ar raddfa uwch.

3.0 GWEINYDDU FFERMIO BRO

- 3.1 Bydd y Cynllun yn cael ei weinyddu gan Barc Cenedlaethol Eryri mewn cydweithrediad hefo yr Uned AHNE yma yn Llŷn. Mae trefniant tebyg yn ei le ar gyfer AHNE Môn. Bydd y ceisiadau symlaf yn cael eu hystyried gan swyddogion tra bydd ceisiadau mwy cymhleth/ o werth uwch yn cael eu hystyried gan Banel sydd yn y broses o gael ei sefydlu. Mae cais wedi ei wneud i gael un aelod o Gydbwyllgor yr AHNE ar y Panel.
- 3.2 Mae ymdrechion wedi eu gwneud i godi ymwybyddiaeth am y cynllun trwy yr Undebau, mudiadau amaethyddol/ cefn gwlad a thrwy'r wasg a chyfryngau cymdeithasol. Rydym wedi rhoi sylw i'r cynllun yn Llygad Llŷn ac yn ddiweddar yn Sioe Nefyn. Eisioes rydym wedi derbyn cryn ddidorddeb yn y cynllun yma yn Llŷn.
- 3.3 Bydd y swyddog cynghori Ffermio Bro lleol – Iwan Ifan yn bresennol yn y cyfarfod i roi diweddariad ar y cynllun.

4.0 ARGYMHELLIAD

- 4.1 Derbyn yr wybodaeth.
- 4.2 Ethol cynrychiolydd o'r Cydbwyllgor i eistedd ar y Panel Ffermio Bro.